

گزارش کوتاهی از وضعیت برخی اتنیک های ساکن در ایران

۱۶ ژوئای ۲۰۲۴

عباس منصوران

بلوچ کشی

«کمپین فعالین بلوچ»

گزارش سالانه موارد نقض حقوق بشر از اول ژانویه ۲۰۲۲ تا اول ژانویه ۲۰۲۳ در ایران: این گزارش بیش از ۸۵۰ مورد نقض حقوق بشر، از جمله حقوق کودکان را ثبت کرده است.

یک سوم اعدامی ها در ایران بلوچ هستند

بنا به این گزارش، از تمامی افراد اعدام شده در کل ایران، یک سوم آن را شهروندان بلوچ تشکیل می دهند که با توجه به جمعیت این اقلیت اتنیک از کل جمعیت ایران، جمهوری اسلامی عملاً در حال بلوچ کشی است.

این سازمان توانسته ۱۷۹ مورد از اعدام شهروندان بلوچ را در سرتاسر ایران ثبت کند^۱.

کمپین فعالین بلوچ همچنین با تاکید بر این که آمار ثبت شده توسط این سازمان، بسیار کمتر از آمار واقعی اعدام ها در بلوچستان است، پروسه محاکمه ناعادلانه، اخذ اعتراف زیر شکنجه، انتقام و تحت فشار قراردادن به خاطر فعالیت سیاسی یکی از اعضای خانواده، از جمله مواردی بوده که کمپین از نقض حقوق شهروندان در ارتباط با احکام اعدام صادر شده، مستندسازی کرده است.

خبرهای رسیده از رودبار سیستان و بلوچستان حاکی است که با تیراندازی ماموران نظامی حکومتی ۵ تن از جمله یک خانواده با زن و کودک زنده زنده در آتش سوختند.

^۱ <https://farsi.alarabiya.net/iran/2023/01/18/>

وب سایت حال وش گزارش داد که در بامداد شنبه ۲۳ تیرماه ۱۴۰۳، در پی تیراندازی نیروهای نظامی به سوی خودروی سوختبر در محور رودبار جنوب که منجر به برخورد با خودروی عبوری شد پنج تن از جمله یک سوختبر و دو کودک در شعله های آتش جان باختند².

هویت سوختبر جان باخته سامان نارویی بود که در اثر شلیک نیروهای سرکوبگر خودروی او مشتعل شد. سامان نارویی جوان ۲۲ ساله ساکن رودبار سیستان و بلوچستان بود.

هویت چهار جان باخته دیگر که سرنشینان خودرو سواری اعضای خانواده (پدر، مادر و دو کودک خردسال) بودند افتخاری و اهل جیرفت احراز شده اند³.

به گفته منابع حال وش: «بامداد روز شنبه حوالی ساعت ۴ بامداد در محور کهنوج_ رودبار و حد فاصل پل بهادرآباد، نیروهای نظامی به سمت یک خودرو سایپا سوختبر تیراندازی کردند. این تیراندازی منجر به انحراف خودرو از مسیر اصلی و برخورد آن با خودروی سواری در حال حرکت که سرنشینان آن اعضای خانواده بودند شده که همه سرنشینان هر دو خودرو زنده در شعله های آتش جان خود را از دست دادند⁴». (۱۵ ژولای ۲۰۲۴)

بر اساس گزارش رسانه حقوق بشری «حال وش» فقط در سال ۱۴۰۲، ۳۶۶ شهروند بلوچ که سوختبری می کردند جان خود را از دست داده اند؛ برخی با شلیک مستقیم نیروهای مرزبانی و برخی دیگر در تصادفات ناشی از تعقیب و گریز و ترس از سر رسیدن ماموران⁵.

² <https://haalvsh.org/2024/07/15>

³ <https://iranfreedom.net> //رودبار؛ در-یک-جنایت-آشکار-حکومتی-۵زن-و-ک

⁴

⁵ <https://iranwire.com/fa/features/131830>

واجد»، «آدم» و «عبدالوحید»، سه تن از چهار سوختبری بودند که روز ۱۵ خرداد ۱۴۰۳ جان باختند. یکی از بستگان آدم به ایران وایر می‌گوید که او فقط ۱۹ سال داشته، ولی چند خواهر و برادر، از جمله یک برادر معلول داشته که نان‌آور آن‌ها نیز بوده است: «وضعیت مالی خوبی نداشتند، برای همین مجبور به سوختبری شد. سه‌شنبه ۱۵ خرداد با عبدالوحید جدگال برای خالی کردن بار بنزین رفته بودند که در مسیر با برخورد به یک خودرو دیگر از ماشین پرت می‌شود بیرون. واجد داخل ماشین بی‌هوش می‌شود. آدم برای کمک می‌رود و به‌سختی از ماشین او را می‌کشد بیرون، ولی کمی آن‌طرف‌تر ماشین منفجر می‌شود و آتش آن‌ها را می‌گیرد. آدم خودش را روی زمین می‌غلتاند تا آتشی که به جانش افتاده خاموش شود، ولی سوخت‌بران دیگر که آنجا بودند آن‌ها را به یک مرکز درمانی کوچک در سنگان منتقل می‌کنند. واجد در مسیر جان می‌دهد و آدم با هشتاد درصد سوختگی، سه روز بعد فوت می‌کند. عبدالوحید هم فوت می‌کند. او هم فقط ۲۱ سالش بود^۶. [گزارش ۱۶ ژولای ۲۰۲۴/فریبا بلوچ، رقیه

[رضایی](#)]

^۶ <https://iranwire.com/fa/features/131830>

سه‌شنبه ۱۵ خرداد ۱۴۰۳، 4 June 2024 بر اثر برخورد دو خودرو سوخت‌بر در محور مواصلاتی «خور باهو» به «سند میرثوبان» در دشتیاری، چهار سوخت‌بر کشته شدند؛ یک کودک سوخت‌بر ۱۱ ساله به نام «رضوان دهانی» هم در میان آن‌ها بود⁷.

سراوان؛ کشته و زخمی شدن دو سوخت‌بر بلوچ با تیراندازی نیروهای نظامی

2024 , 4 June

دو سوخت‌بر بلوچ که در حال بازگشت از مرز کله‌گان سراوان بودند، مورد هدف تیراندازی نیروهای نظامی قرار گرفته که یکی از آن‌ها کشته و یک تن دیگر زخمی شد. به گزارش کولبر نیوز روز یکشنبه بیست و چهارم تیرماه ۱۴۰۳، 4 June 2024 دو سوخت‌بر بلوچ در مرز کله‌گان سراوان با تیراندازی نیروهای⁸ [...]]

سوخت‌بران

کودکان بلوچ، با ستمی چندگانه به عنوان اتنیکی زیر ستم و در نتیجه تبعیض طبقاتی و دینی و ملیتی از محدودترین و پایین‌ترین تجربه‌ها و معیارهای کودکی و زندگی و هویت محرم هستند.

⁷ <https://iranwire.com/fa/features/131830>

⁸ <https://kolbarnews.com/1507202401-2>

ستم، تبعیض، کمبود امکانات، محرومیت و نابرابری در جغرافیای سیاسی ایران در زیر حکمرانی حکومت اسلامی بیداد می کنند. این ستمها و نابرابریها، در بلوچستان و کردستان و لرها (زاگرس نشینها) و عربها نسبت به دیگر جاها چندین برابر هستند.

در بلوچستان با مردمی رو به رو می شویم که تعریفی از لوله کشی آب و گاز ندارند و آب را از هوٹک (نوعی مرداب که نوعی کروکودیل به نام گاندو در آنها زندگی می کنند) تهیه می کنند و غذا را بر روی ذغال می پزند.

کودک بلوچ برای ودرسه، آرزوی یک کپر و یا یک آموزگار دارند. با پاهای برهنه در صحرا در جستجوی نان هستند. ای=ن وضعیت نه تنها در روستاها، بلکه در برخی از ییلوچستان حاکم اس که برق، جاده، اینترنت، تلفن، درمانگاه، کتابخانه، پارک، شهربازی، حمل و نقل عمومی و زایشگاه تنها وژگانی هستند که شاید به گوش مردم آن مناطق رسیده باشند.

بلوچ در مبارزه ای برای بقاء در جغرافیای ایران برای هویتش، فرهنگش، زبانش، لباسش و اکنون برای خاکش باید بجنگد، چرا که از ساده ترین حق شهروندی، که داشتن شناسنامه است، محروم است.

فریاد برای آب دختر بچه بلوچ

<https://www.aparat.com/v/e82658a>

Come and help us; we are thirsty!

اهالی بسیاری از روستاهای این منطقه که به شبکه آب شرب دسترسی ندارند و آبرسانی تانکری نیز به صورت منظم و به اندازه کافی برای آنها انجام نمی شود، آب شرب مورد نیاز خود را از طریق هوتک ها تامین می کنند. البته در برخی روستاهای بلوچستان، آب آشامیدنی از طریق تانکر تامین می شود، اما باز هم مردم برای تامین آب مورد نیاز برای شست و شو یا آب دادن به احشام خود، باید روزانه هزاران متر مسافت را طی کنند تا به یک **هوتک** برسند و به روش سنتی از آن آب بردارند.

معمولا کودکان خانواده های روستایی بلوچ به تنهایی یا در کنار سایر اعضای خانواده، به صورت روزمره برای برداشتن آب به هوتک های نزدیک به محل سکونت خود می روند. البته با توجه به این که اساسا هوتک یا همان هوتگ، نوعی برکه طبیعی محسوب می شود، کودکان گاهی مواقع برای بازی و تفریح نیز به حاشیه این برکه ها می روند. این در حالی است که متاسفانه هوتک ها فاقد حصار و ایمنی مناسبی برای حضور کودکان هستند و در برخی مواقع فرزندان بلوچ به داخل آنها سقوط می کنند و جان خود را از دست می دهند. آمارهای رسمی از این حکایت دارد که در 11 سال گذشته، 48 کودک بر اثر سقوط به داخل هوتک ها در منطقه بلوچستان جان باخته اند.

خبرگزاری رگنا، حکومتی 12/11/2023 08/08/1401

https://www.rokna.ne بخش-حادثه-837821/245-مرگ-های-دردناک-کودک-بلوچستانی-

عکس-کودک-زیبا-که-جان-باختند/پسر بچه ۵ ساله یکبارہ تمام کودکی خود را رها می‌کند و وارد جنگ
نان می‌شود.

-مصطفی دشتی استاد دانشگاه در سیستان و بلوچستان: کودکان از مدارس باز می‌مانند تا کمک خرج
باشند و دختران از دانشگاه تا به خانه بخت بروند و بار خرجشان از گرده خانواده‌ها برداشته شود. جمعه

۲۱ مهر ۱۴۰۲ برابر با ۱۳ اکتبر ۲۰۲۳

<https://kayhan.london/1402/07/21/332818>

افراد بی‌شناسنامه در سیستان بلوچستان

زاهدان- ایرنا- یکی از چالش‌ها در استان سیستان و بلوچستان وجود افراد فاقد شناسنامه است؛ افرادی که
در دو راهی هویت اصلی خود و هویتی که خواهان آن هستند، گم شده‌اند و این سردرگمی مشکلاتی
برای فرد و جامعه در پی دارد^۹.

خدانور لجه‌ای از محله شیرآباد زاهدان و مانند بسیاری از مردم بلوچستان با مشکل نداشتن شناسنامه
روبرو بود. خدانور روز یکشنبه ۱۰ مهر سال (۱۴۰۱) دوم اکتبر ۲۰۲۲ در جریان اعتراضات
سراسری در ایران کشته شد^{۱۰}.

^۹ <https://www.irna.ir/news/85001916>

^{۱۰} <https://ir.voanews.com/a/continuation-of-the-problem-of-people-without-ids-in-sistan-and-baluchistan/7362173.html>

شمار بی‌شناسنامه‌ها به صدها هزار تن می‌رسد. بی‌شناسنامه‌ها از انواع خدمات عمومی نظیر دریافت یارانه، بیمه درمانی، حساب بانکی، دریافت انشعاب آب، برق، تلفن و سایر موارد محروم هستند و حتی نمی‌توانند سفر کنند. این افراد صورت آسیب‌پذیری می‌بایست زیر پوشش نهادهای حمایتی از جمله بهزیستی و کمیته امداد قرار گیرند، ولی متأسفانه حتی از دریافت یارانه نقدی نیز محروم مانده‌اند.

خبرگزاری وابسته به دولت، ایلنا در گزارشی به شرح مشکلات افراد بی‌شناسنامه در استان سیستان و بلوچستان پرداخت و نوشت رویکرد دولت ابراهیم رئیسی در خصوص بی‌شناسنامه‌ها امنیتی است. این گزارش تاکید کرد پیگیری نمایندگان مجلس شورای اسلامی از وزارت کشور برای حل مشکل این افراد بی‌نتیجه مانده است.

به گزارش ایلنا، افراد بی‌شناسنامه در استان سیستان و بلوچستان از دریافت یارانه، سهمیه نفت، بیمه، آموزش، سند مالکیت و ... و بهره‌مندی از بسیاری از فرصت‌هایی که افراد شناسنامه‌دار از آن‌ها برخوردارند، محروم هستند.

این خبرگزاری از وجود چندین هزار کودک بی‌شناسنامه در این استان خبر داد و نوشت آن‌ها به دلیل نداشتن شناسنامه از تحصیل باز می‌مانند و به کلاس‌های حوزوی (مذهبی) و نهضت‌های سوادآموزی خانگی می‌روند تا خواندن و نوشتن بیاموزند.

ایلنا در حالی از وجود چندین هزار کودک بی‌شناسنامه خبر داد که در ایران آمار بی‌شناسنامه‌ها رسماً از سوی حکومت اعلام نمی‌شود. حسین علی‌شهریاری، نماینده زاهدان، پیشتر گفته بود: «اعلام نمی‌کنیم چون قابلیت رسانه‌ای شدن ندارد.»¹¹

سعید بلیدهای – محرومیت شهروندان سیستان و بلوچستان از ثبت هویتی در اداره‌های دولتی و خودداری دولت از رسیدگی به این مسئله اکنون کار را به جایی رسانده که ماموران امنیتی بی‌شناسنامه‌ها را تهدید کرده‌اند که شما دارای مدارک هویتی نیستید و بر این اساس ماندن شما در این کشور غیرقانونی است.¹² در شامگاه ۸ مهر ۱۴۰۲ (۳۰ سپتامبر ۲۰۲۳) نیروهای نظامی و امنیتی با یورش گسترده به منازل شهروندان بلوچ فاقد شناسنامه در مناطق شیرآباد، دایی‌آباد، قاسم‌آباد، کریم‌آباد، کوثر، مشترک، بعثت، جام‌جم، چهار راه رسولی و جاده قدیم زاهدان بسیاری از شهروندان را بصورت فله‌ای بازداشت و تهدید به رد از مرز کرده‌اند. خانواده‌های این بازداشتی‌ها به رسانه‌ها گفته‌اند که ماموران امنیتی آن‌ها را تهدید کردند که شما دارای مدارک هویتی نیستید و بر این اساس ماندن شما در این کشور غیرقانونی است. درحالی‌که بسیاری از این شهروندان دارای استشهاد محلی هستند که اصالتاً از همین سرزمین و شهراند و اجداد آن‌ها کاملاً مشخص‌اند.

زهره صیادی یکی از فعالان حقوق شهروندان بی‌شناسنامه سیستان و بلوچستان بود که در ۱۳۹۸ توسط ماموران امنیتی بازداشت و نهایتاً به یک سال حبس محکوم شد. او در خصوص این معضل گفته بود:

¹¹ <https://www.iranintl.com/202311200641>

¹² <https://www.radiozamaneh.com/789756>

فاقدین شناسنامه موروثی، جمعیت گسترده‌ای هستند که البته به دلایل مختلف از جمله عدم ثبت تولد و مرگ این جمعیت و بی‌توجهی مسئولان، امکان ارائه‌ی آمار درست و دقیق را ندارند¹³.

حدود ۲۰ میلیون نفر در ایران "از امکانات اولیه زندگی محرومند"

می ۲۰۲۳

یک عضو مجمع تشخیص مصلحت حکومت اسلامی اعتراف کرد که: نزدیک به ۲۰ میلیون نفر در ایران از امکانات اولیه زندگی محرومند. به گفته او همچنین نزدیک به ۹۰۰ هزار ترک تحصیل‌کرده بین ۶ تا ۱۷ سال در سراسر کشور شناسایی شده‌اند¹⁴.

این تعداد البته تنها شامل کودکانی است که شناسایی شده‌اند و طبعاً کودکان کار یا کودکان خیابان را شامل نمی‌شود

۳۰ درصد جمعیت ۱۰۰ هزار نفری زاهدان شناسنامه ندارند

بسیاری از بی‌شناسنامه‌ها، از جمله فرزندان حاصل از ازدواج با اتباع خارجی در سیستان و بلوچستان یا فرزند افرادی با شناسنامه خریداری شده هستند، یا شناسنامه کودک یا نوزاد مُرده‌ای را دارند¹⁵.

حاشیه نشینی 'حدود ۲۰ میلیون نفر در ایران'

۱۵ فوریه ۲۰۲۲

¹³ <https://www.radiozamaneh.com/789756>

¹⁴ <https://www.dw.com/fa-ir/حدود-۲۰-میلیون-نفر-در-ایران-از-امکانات-اولیه-زندگی-محرومند/a-65669234>

¹⁵ <https://www.radiozamaneh.com/554303>

مجتبی یوسفی، عضو کمیسیون عمران مجلس ایران از "حاشیه‌نشینی" حدود یک چهارم جمعیت ایران خبر داده است. آقای یوسفی بازار مسکن را متأثر از "تورم ۵۰ درصدی" دانسته و به جمعیت "۵/۶ میلیونی" خانوارهای اجاره‌نشین در ایران اشاره کرده است.¹⁶

در سال ۲۰۲۱

آماري که احمد حسين فلاحي، سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه کرده تکان‌دهنده است. این نماینده مجلس ایران هشدار داده که سه میلیون و ۵۰۰ هزار دانش‌آموز ایرانی در آستانه ترک تحصیل هستند.¹⁷

سیستان و بلوچستان از نظر شاخص‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی کم‌توسعه‌یافته‌ترین استان ایران به شمار می‌رود. علیم یارمحمدی، نماینده زاهدان در مجلس شورای اسلامی خردادماه سال جاری مشکل اصلی ساکنان استان سیستان و بلوچستان را بیکاری دانست و گفت «نرخ بیکاری در برخی از مناطق استان بین ۴۰ تا ۶۰ درصد است (۱۹ نوامبر ۲۰۲۰)».¹⁸

¹⁶ <https://www.bbc.com/persian/business-60387805>

¹⁷ <https://www.dw.com/fa-ir/بیش-از-یک-میلیون-دانش-آموز-ایرانی-ترک-تحصیل-کرده‌اند/a-59807603>

¹⁸ <https://www.radiozamaneh.com/554303>

کودکان کار

اول آوت ۲۰۲۳

بنا به گزارش‌های دولتی در ایران: اساس آمارهایی که این گزارش به آن استناد کرده است "کودکان کار" حدود ۸ درصد و با احتساب کودکان خانه‌دار حدود ۱۵ درصد از جمعیت کودکان ایران را تشکیل می‌دهد و حدود ۱۰ درصد از کودکان کار به مدرسه نمی‌روند¹⁹.

بنابر گزارش به نمونه‌هایی از "کار کودکان" نظیر کارهای خانگی، جابه‌جایی مواد مخدر، کولبری و سوءاستفاده جنسی از آنان اشاره شده است. حکومت ایران در ۱۹۸۴ کنوانسیون حقوق کودک را پذیرفت با این شرط که "مفاد آن در هر مورد و هر زمان در تعارض با قوانین داخلی و موازین اسلامی باشد یا قرار گیرد" برای جمهوری اسلامی لازم‌الاجرا نباشد.

جمهوری اسلامی از فعالیت بزرگترین و موثرترین سازمان مردم‌نهاد ایران یعنی "جمعیت امام علی" جلوگیری کرد. قوه قضائیه در پی شکوائیه وزارت کشور این سازمان را منحل کرد و شماری از مدیران این نهاد نیز توسط دستگاه‌های اطلاعاتی بازداشت شدند.

آمار نداریم!

رئیس سازمان امور اجتماعی کشور:

آمار و ارقام دقیقی از کودکان کار در ایران نداریم

خبرگزاری ایسنا/ ۴ ژوئیه ۲۰۲۴ استان خراسان رضوی

¹⁹ <https://www.qudsonline.ir/news/900145>

ترکهای ایران	12.8 میلیون نفر
فارس های ایران	43.2 میلیون نفر
عرب های ایران	1.6 میلیون نفر
لرهای ایران	8 میلیون نفر
بلوچ های ایران	1.6 میلیون نفر
مازندرانی های ایران	3.2 میلیون نفر
طالش های ایران	0.4 میلیون نفر
قشقایی های ایران	1.7 میلیون نفر
گیلک های ایران	2.4 میلیون نفر
ترکمن های ایران	1.3 میلیون نفر

با توجه به این آمار می توان گفت در ایران از هر سه نفر یک نفر زیر خط فقر زندگی می کند.

طبق گزارش ایرنا حداقل هفت درصد دانش آموزان لازم التعلیم ایرانی "تنها در دو سال اخیر (۲۰۲۱-۲۰۲۰)

۲۲، به جای زنگ تفریح و تدریس، یا ناگزیر به شنیدن زنگ کار و صدای کارفرما شده اند یا در گوشه

خانه ها گرفتار و از تحصیل بازمانده اند²⁵."

اسکندر مؤمنی، دبیرکل ستاد مبارزه با مواد مخدر در اواسط دی‌ماه سال جاری فاش ساخت که نتایج یک "پیمایش دقیق در جامعه" نشان داده است، ۹۰ درصد دانش‌آموزان پس از ترک تحصیل به دام یکی از آسیب‌های اجتماعی چون اعتیاد می‌افتند.²⁶

مسئولان آموزش و پرورش همواره تلاش می‌کنند از زیر مسئولیت‌های خود شانه خالی کنند و عوامل بیرونی را بهانه می‌کنند.

بر اساس اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نرخ فقر یک خانوار ۴ نفره در سال ۲۰۲۲ برای کل کشور ۷/۷ میلیون تومان و در شهر تهران ۷/۱۴ میلیون تومان (۱۵۰ دلار تقریباً) است.²⁷

تصاویر کودکان و زنان و مردان زباله‌گرد در ایران

با رکود تورمی در اقتصاد ایران، زباله‌گردی درآمد اصلی برخی از ایرانیان تبدیل شده است. پیش از این معاون وزیر بهداشت ایران گفته بود ۳۰ درصد مردم کشور گرسنه‌اند.²⁸

استان سیستان و بلوچستان محروم‌ترین استان کشور است.²⁹

²⁶ <https://www.dw.com/fa-ir/حدود-۲۰-میلیون-نفر-در-ایران-از-امکانات-اولیه-زندگی-محرومند/fa-65669234>

²⁷ <https://www.dw.com/fa-ir/حدود-۲۰-میلیون-نفر-در-ایران-از-امکانات-اولیه-زندگی-محرومند/fa-65669234>

²⁸ <https://www.dw.com/fa-ir/حدود-۲۰-میلیون-نفر-در-ایران-از-امکانات-اولیه-زندگی-محرومند/fa-65669234>

²⁹ <https://bazarnews.ir/fa/news/109871>

بنا به این گزارش، بنا بر داده‌های هزینه و درآمد خانوار، هر چند نرخ فقر در کل کشور حدود ۳۰ درصد است، اما در استانی مانند سیستان و بلوچستان، این نرخ بالاتر از ۵۰ درصد است. یعنی بیش از نصف مردم این استان کمتر از خط فقر محاسبه‌شده برای آن مخارج داشته‌اند.

استانهای خراسان شمالی، هرمزگان (اکثراً عرب نشین و سنی نشین) و لرستان در رتبه‌های بعدی‌اند که همه از جمله استان‌های مرزی کشور هستند.

زنان، مرگ و میر در نتیجه زایمان

11 July 2024

به‌گفته رئیس سازمان نظام پزشکی در آبان‌ماه گذشته Nov. 2023، ۱۷ درصد از موارد مرگ مادران هنگام زایمان به‌دلیل دسترسی نداشتن آن‌ها به کادر درمان و امکانات پزشکی رخ داده است. علاوه‌بر این، بیشتر قربانیان زایمان را مادران ۳۰ تا ۳۵ ساله تشکیل می‌دهند که «۴۵ درصد آن ناشی از عدم تخصص کافی» کادر درمان اعلام شده است.

این آمار تنها موارد ثبت شده در مراکز دارای کادر پزشکی و درمان را در بر می‌گیرد. ابعاد فاجعه را هرگز نمی‌توان در آمارها دید.

با این اوصاف در ایران، نرخ مرگ مادران باردار هنگام زایمان همچنان بیش از یک‌ونیم برابر میزانی است که در برنامه ششم توسعه به‌عنوان تکلیف دولت مصوب شده است³⁰.

³⁰ <https://www.radiofarda.com/a/maternal-death-rate-in-iran-every-36-hours-one-mother-dies/33027866.html>

با این حال، محاسبه داده‌های مرکز آمار ایران در سال ۱۴۰۰/۲۰۲۱ نشان می‌دهد شمار زنانی که هنگام زایمان از دنیا رفته‌اند ۲۳۸ نفر بوده؛ به عبارت دیگر ۲۲ مورد در هر صد هزار تولد. که نسبت به سالهای پیش گرایشی فزاینده داشته است.

یک سال بعد، یعنی در سال ۱۴۰۱، این رقم باز هم افزایش یافته و ۲۴۶ مادر باردار در ایران هنگام زایمان جان باخته‌اند.

مأموران امنیتی جمهوری اسلامی ۲۵ مرداد پارسال ۱۲ تن از کنشگران حقوق زنان و فعالان مدنی ساکن استان گیلان از جمله این شش فعال مدنی را در شهرهای رشت، فومن، انزلی و لاهیجان بازداشت کردند.

این فعالان در مجموع به «بیش از ۶۰ سال حبس» محکوم شدند که این حکم هشتم خرداد امسال در دادگاه تجدید نظر استان گیلان تأیید شد.

پیشتر منابع نزدیک به این کنشگران به رادیوفردا گفته بودند که اغلب آنان در طول بازداشت تحت فشارهای سنگین بازجویی، ضرب و شتم، تعرض جنسی، تهدید به مرگ و اعدام مصنوعی قرار گرفتند³¹.

۱۱ ژوئیه ۲۰۲۴

با گذشت یک هفته از انتشار خبر صدور حکم اعدام برای شریفه محمدی، فعال کارگری و اکنش‌ها به این حکم ادامه دارد.

برادر حسین شنبه‌زاده هم امروز از تمدید حکم بازداشت او خبر داد. دیروز زهره و زهرا دادرس، به طور جداگانه بازداشت و سایر فعالان حقوق زنان گیلان هم برای اجرای حکم به زندان رشت احضار شدند.

³¹ <https://www.radiofarda.com/a/six-whrds-imprisoned-reportedly-violently-arrested-tortured-and-threatened-with-rape-and-death-during-interrogat/33038150.html>

در تازه‌ترین واکنش رضا شهابی، داود رضوی و حسن سعیدی سه عضو سندیکای کارگران شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه که خودشان در اوین زندانی هستند، این حکم را «جنون‌آمیز و حیرت‌آور» خواندند و خواهان لغو این حکم و آزادی بدون قید و شرط شریفه محمدی شدند.³²

منابع حقوق بشری خبر داده‌اند که صبح امروز (شنبه ۲۳ تیر) تعدادی از فعالان حقوق زنان در گیلان، برای گذراندن دوران حبس‌شان راهی زندان لاکان رشت شدند.

بیدارزنی، رسانه گروهی از کنشگران حقوق زنان عکسی از این زنان منتشر کرده و نوشته است که «فروغ سمیع‌نیا، جلوه جواهری، نگین رضایی، شیوا شاه‌سیاه و آزاده چاوشیان، از فعالان حقوق زنان در پرونده مرداد ۱۴۰۲ با همراهی جمع کثیری از فعالین و اعضای خانواده مقابل دادسرای انقلاب رشت، جهت تحمل حبس، راهی زندان لاکان شدند.»³³

حکام حبس زهره و زهرا دادرس، دو تن دیگر از محکومان پرونده ۱۱ فعال گیلانی، روز ۲۰ تیر، به مرحله اجرا درآمد.

در این پرونده ۱۱ فعال مدنی و حقوق زنان گیلان در مجموع به بیش از ۶۰ سال حبس محکوم شده‌اند.

این کنشگران اعلام کرده‌اند که در دوران بازداشت تحت شکنجه و ضرب و جرح قرار گرفته بودند.³⁴

11 جولای 2024

یک هفته از صدور حکم اعدام برای شریفه محمدی فعال کارگری می‌گذرد، واکنش‌ها به این حکم همچنان ادامه دارد.

³² <https://www.bbc.com/persian/articles/cpv3k4g15q4o>

³³ <https://ir.voanews.com/a/iran-six-female-rights-activists-in-gilan-imprisoned/7696597.html>

³⁴ <https://ir.voanews.com/a/iran-six-female-rights-activists-in-gilan-imprisoned/7696597.html>

امروز برادر حسین شنبه زاده از تمدید قرار بازداشت وی خبر داد. روز گذشته زهره و زهرا دادرس به صورت جداگانه بازداشت شدند و سایر فعالان حقوق زنان گیلان نیز برای اجرای حکم به زندان رشت احضار شدند.

در تازه ترین واکنش رضا شهابی، داود رضوی و حسن سعیدی سه تن از اعضای سندیکای کارگران واحد اتوبوسرانی تهران و هومه که خود در زندان اوین به سر می برند، این حکم را دیوانه کننده و تکان دهنده خوانده و خواستار لغو آن شدند. این حکم و آزادی بی قید و شرط شریفه محمدی شدند.³⁵

منابع حقوق بشری گزارش داده اند که صبح امروز (شنبه، سوم تیرماه) چند تن از فعالان حقوق زنان گیلان برای گذراندن دوران حبس خود راهی زندان لاکان رشت شدند.

گروه رسانه ای فعالان حقوق زنان بیدارزنی با انتشار عکسی از این زنان نوشت: «فروغ سامیانی، جلوه جواهری، نگین رضایی، شیوا شهسپاه و آزاده چاوشیان از فعالان حقوق زنان در پرونده مرداد 1402 با همراهی تعداد زیادی از فعالان و اعضا «خانواده برای تحمل حبس به زندان لاکان در مقابل دادسرای انقلاب رشت رفتند.»

مدیران زندان زهرا و زهرا دادرس، دو محکوم دیگر پرونده 11 فعال گیلانی در 20 تیرماه ۱۴۰۳. در این پرونده 11 فعال مدنی و حقوق زنان گیلان به بیش از 60 سال زندان محکوم شده اند.

این فعالان گفته اند که در دوران بازداشت مورد شکنجه و تعرض قرار گرفته ان.³⁶

زهرا و زهره در لاکان رشت دستگیر و زندانی شدند ۲۰ تیر ماه ۲۰۲۴

³⁵ <https://www.bbc.com/persian/articles/cpv3k4gl5q4o>

³⁶ <https://iranwire.com/fa/news-1/131738>

پیش از این زهرا دادرس از سوی شعبه سوم دادگاه انقلاب رشت به ریاست قاضی مهدی راسخی به اتهام "تشکیل گروه غیرقانونی علیه امنیت" به 6 سال و 6 ماه و یک روز حبس تعزیری به اتهام "تشکیل گروه غیرقانونی علیه امنیت" محکوم شده بود. اجتماع و تبانی» و در مجموع به 9 سال و 6 ماه و 2 روز حبس تعزیری محکوم شد که با اعمال قانون تلفیق احکام قابل اجرا خواهد بود.³⁷

شماری از فعالان حقوق زنان در استان گیلان که برای اجرای حکم حبس خود را به زندان لاکان رشت معرفی کردند. Bidar Zani (Courtesy)

زهرا و زهرا دادرس جهت اجرای حکم حبس بازداشت و به زندان لاکان رشت منتقل شدند

Zahra and Zohre arrested and were jailed in Lakan Rasht 10 July 2024

³⁷ <https://ir.voanews.com/a/iran-six-female-rights-activists-in-gilan-imprisoned/7696597.html>